

דעם רבינ'ס אעשיות

ספורי מעשיות
משנים קדמוניות מרבנו
הקדוש רבי נחמן מברסלב
זי"ע א
המעשה עם הבחינות

שיחות שאחר
ספורי מעשיות (2)
גליון 144

שבת שלום קוראים יקרים

עוד נקדה אפֿשר ללמד מֿפֿאן: בְּדֶרֶךְ כָּלל כְּשֶׁאָדָם עצוב, הוא בְּטוּחַ שְׂזָה בְּגִלְל מְשֵׁהוּ - או מִפִּינן שְׁהוּא תְּמִיד נִכְשֵׁל וְהוּא כְּזָה לֹא יִצְלַח, או כִּי עָשׂוּ לוֹ עוֹל וְגִרְמוּ לוֹ רָעָה, וְעוֹד סְבוֹת מְסֻבוֹת שׁוֹנוֹת. זוּהִי עֲצַת הַבַּעַל דְּבָר, כִּי הָאֲמֵת הִיא כְּמוֹ שֶׁרַבְּנוּ מְסַפֵּר: "שֶׁנִּפְּל עָלָיו עֲצָלוֹת וּכְבוֹדוֹת כָּל-כָּף-עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֲפֹשֶׁר לוֹ כָּלל לְזוֹז מִמְּקוֹמוֹ מִמַּשׁ מַחֲמַת גָּדֹל הַכְּבוֹדוֹת וְהַעֲצָבוֹת שֶׁהִתְגַּבֵּר עָלָיו מְאֹד" ... הַצְּדִיק יוֹדֵעַ אֶת הָאֲמֵת שֶׁנִּפְּל עָלָיו עֲצָבוֹת! אִם אֲנִי עֲצוּב, יֵשׁ לִי עֲכָשׁוֹ נִסְיוֹן מִלְּמַעְלָה שְׁבוּ עָלַי לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמִי. זֶה לֹא בְּגִלְלִי וְלֹא בְּעִקְבוֹתַי אֶף אֶחָד, זֶה מִבְּחִן בְּשִׁבְלִי, לְהִתְגַּבֵּר עַל הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת וְלִזְכּוֹת לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה. אִם מֵאֲמִינִים בְּסֻבוֹת שֶׁגִּרְמוּ לְעֵצָב, אִזּוֹ מְנַסִּים לְסַדֵּר אֶת הַסְּבוֹת וְהַבְּעִיּוֹת שֶׁבְּגִלְלָם עֲצוּבִים, וּבִינְתִים מִמְּשִׁיכִים לְהִיּוֹת עֲצוּבִים... קִדְּם כָּל חֲשׁוֹב לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמִי! אִם אֲנִי שְׂרוּי בַּעֲצָבוֹת לֹא כְּדָאֵי לְפַתֵּר אוֹתָהּ עַל יְדֵי דְבָרִים חִיצוֹנִיִּים. דְּבָר רֵאשׁוֹן עָלַי לְגַרֵּשׁ אֶת הַעֲצָבוֹת וְלִנְסוֹת בְּכָל דְּרֶךְ לִזְכּוֹת לְשִׂמְחָה. כִּיצַד? לִנְסוֹת לְמִצָּא בִּי נִקְדוֹת טוֹבוֹת, או לַעֲשׂוֹת עֲצָמִי כְּאֵלוֹ אֲנִי בְּשִׂמְחָה, או לְהִתְחַזֵּק בְּשִׂמְחַת שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי, או מִיִּלְתָּא דְשִׁטוּתָא וְכוּ' וְכוּ'. רַק אַחֲרֵי שֶׁזֹּכִים לְשִׂמְחָה אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל דַּעַת וְשִׂכָּל אֲמַתֵּי אִיךָ לְסַדֵּר אֶת הַדְּבָרִים מְסַבִּיב שֶׁהִתְנַהֲלוּ שֶׁלֹּא כַּהֲגִן. כִּי שִׂמְחָה הוּא עוֹלָם הַחֲרוּת, בְּבַחֲנִית (יִשְׁעִיה נ"ה): "כִּי בְּשִׂמְחָה תִּצְאוּ", שְׁעַל-יְדֵי שִׂמְחָה נַעֲשִׂין בֶּן-חֹרִינן וְיוֹצֵאִין מִן הַגְּלוּת" ... (ליקוטי מוהר"ן י"י) כְּשֶׁזֹּכִים לְשִׂמְחָה כְּבָר יוֹצֵאִים מִכָּל הַבְּעִיּוֹת וְהַכָּל מְסַתְּדֵר עַל הַצַּד הַטוֹב בְּיוֹתֵר.

מַעֲשֵׂה בְּצַדִּיק אֶחָד שֶׁנִּפְּל עָלָיו עֲצָבוֹת" ... רַבְּנוּ ז"ל מְסַפֵּר לָנוּ עַל צַדִּיק שֶׁנִּסְּהָ לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא הִצְלִיחַ. "כִּי בְּכָל שִׂמְחָה שֶׁרָצָה לְשִׂמְחָה וְלִהְרִים עֲצָמוֹ, מִצָּא לוֹ עֲצָבוֹת בְּתוֹכָהּ" ... וְזֶה יְדוּעַ לְכָל מִי שֶׁנִּסְּהָ לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ וְלְמִצָּא בְּתוֹכוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, שֶׁבְּכָל נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁעָשָׂה וְרוּצָה לְשִׂמְחָה כֶּה, תִּכְרַף מִתְגַּבְּרִים עָלָיו מִחֲשָׁבוֹת וְקוֹלוֹת מִחֲלִישִׁים, שְׂזָה לֹא נַעֲשֵׂה בְּשִׁלְמוֹת, וְיֵשׁ בְּזֶה פְּנִיּוֹת וְגִאֲוָה, וְיִכּוֹל הָיָה לַעֲשׂוֹת טוֹב יוֹתֵר וְכוּ' וְכוּ'... לְכֵן עַל פִּי רַב נוֹפְלִים מֵאֵלוֹ הַמְּחַשְׁבוֹת עוֹד יוֹתֵר וּמְפַסְיָקִים לְגַמְרֵי לְנִסּוֹת לְשִׂמְחָה. אֶךְ הַצְּדִיק הַזֶּה גָּלָה עֲצָה נִפְלְאָה שֶׁעַל יָדָהּ אֵין לְהַבְעִיל דְּבָר מֵה לְטַעַן וְאִיךָ לְהַחֲלִישׁ וּלְיָאֵשׁ. "וְהִתְחִיל לְשִׂמְחָה עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחַת "שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי". שִׂמְחַת שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי, הִיא שִׂמְחָה שֶׁלֹּא תְלוּיָהּ בְּשׁוּם דְּבָר - לֹא בְּמַעֲשִׂים שֶׁלָּנוּ שֶׁלֹּא עוֹלִים יָפֶה, וְלֹא בְּרִצּוֹנוֹת הַלֵּב, לֹא בְּחֻקָּהּ וְלֹא בַּעֲשֵׂר, וְאֶפְלוּ לֹא בְּמַדְרָגָה רִוְחָנִית. "שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי" זֶה שִׂמְחָה בְּעֵצָם הַיּוֹתֵנוּ! יֵשׁ כָּל כָּף הַרְבֵּה עִמָּם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים בְּעוֹלָם, מִיְלִיוּנֵי אֲנָשִׁים, וּמִתּוֹךְ כָּל אֵלוֹ ה' יִתְבָּרַךְ בָּחַר אוֹתִי מִכֻּלָּם! אִיזוֹ שִׂמְחָה! ה' רוּצָה אוֹתִי! הוּא אוֹהֵב אוֹתִי בְּמִיחָד! הוּא בָּחַר בִּי מִכֻּלָּם לְהִיּוֹת בֶּן לְעַם הַנִּבְחָר! כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ אוֹמְרִים בְּתַפְלָה: "אֵהֱבֵת אוֹתֵנוּ וְרִצִּיתָ בָּנוּ וְרוּמְמַתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת" ... מֵרַב שְׂזָה יְדוּעַ וְטַבְּעִי וּפְשׁוּט, לֹא חוֹשְׁבִים עַל זֶה בְּכָלל, כְּמָה שִׂמְחָה יֵשׁ בְּעִבְדָּהּ הַפְּשׁוּטָה הַזֹּאת שֶׁאֲנִי יְהוּדִי! ה' בָּחַר אוֹתִי מִכֻּלָּם, וְאוֹהֵב אוֹתִי בְּמִיחָד.

שיחות שאחר ספורי המעשיות (2)

ה - מעשה בצדיק שנפל עליו עצבות

[אות א] ידוע: ש'עצבות', היא מדה מגנה מאד! וצריך להתרחק ממנה מאד! - וראוי לחיות ולהרים עצמו! - כי ידע: שכל תנועה ו'העתקה' שאדם מניע ומעתיק עצמו כשנכנס לעבודת השם, היא יקרה מאד בעיני השם, אפלו הוא מניע עצמו רק כחוט השערה! - כי מחמת שהאדם הוא בגוף, בעולם העשייה, קשה מאד עליו כל תנועה ו'העתקה'! - עלכן היא יקרה מאד בעיני השם!

[אות ב] ומעשה היה בצדיק אחד: שנפל עליו עצבות ו'כבדות' גדול! - וה'עצבות' וה'כבדות' כשמתגברת על ה'צדיק', היא קשה מאד עליו, כי עליו מתחזקת יותר ויותר! - עד שנפל עליו עצלות ו'כבדות' כלכף, עד שלא היה אפשר לו כלל לזוז ממקומו ממש, מחמת גדל ה'כבדות' וה'עצבות' שהתגבר עליו מאד!

ורצה לשמח עצמו, ולהרים עצמו! - ולא היה אפשר לו בשום דבר לשמח ולהרים עצמו! - כי בכל דבר שרצה לשמח עצמו, מצא לו הבעל דבר בתוכו עצבות! - עד שלא היה אפשר לו בשום דבר לשמח את עצמו! - כי בכל שמחה שרצה לשמח ולהרים עצמו, מצא לו עצבות בתוכה!

והתחיל לשמח עצמו, בשמחת "שלא עשני גוי"! - וזה בודאי שמחה גדולה שאין לה שעור! - כי אין לשער ההפרש וההבדל, אף אלפי אלפים הבדלות - שיש בין קדשת ישראל, הפחות שבפחותים, לבין זהמת טמאת העובדי כוכבים! וכשיזכר היטב חסד השם יתברך עליו: "שלא עשהו גוי"! - בודאי ראוי שתגדל שמחתו מאד! - והיא שמחה שאין עליה עצבות!

כי בשלמא כשמשמח עצמו בדבר שעשהו הוא עצמו, עלזה אפשר למצא עצבות על כל שמחה - כי ימצא לו חסרונות בכל דבר, כדי שלא להניחו להרים ולשמח עצמו! - אבל בזה: "שלא עשני גוי", שהוא רק מהשם יתברך, שהשם יתברך עשה כף, וחמל עליו ולא עשהו גוי - איך אפשר למצא חסרון בזו השמחה, מאחר שהוא רק מעשה השם יתברך! כי בודאי איך שיהיה [עובר עליו], על כל פנים הוא הפרש גדול בינו לבין עובדי כוכבים, אשר אין שעור וערה!

[אות ג] וה'צדיק הנ"ל, התחיל לשמח עצמו בזה [בשמחת "שלא עשני גוי"]! - והתחיל לשמח ולהרים עצמו מעט מעט! - ובכל פעם הרים ושמח עצמו ביותר! - עד שבא לשמחה גדולה כלכף! עד שהגיע ל"השמחה שהיה למשה רבנו

על־יִרְהֵ־שְׁלוֹם, בַּעֲת שְׁעָלָה לְקַבֵּל הַלְּוֹחוֹת" [אָבוֹת־
דְּרַבֵּי־נֶטָן פ"ב ה"ג]!

וּבְתוֹךְ שְׁהָרִים וְשִׁמְח עֲצָמוּ [הַצְדִּיק הַנ"ל], פָּרַח
בְּעוֹלָמוֹת, 'כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים פְּרִסָּאוֹת!' [דְּהֵינּוּ:
שְׁפָרַח בְּתוֹךְ הָעוֹלָמוֹת, וְהִתְחִיל לְפָרַח לְמַעְלָה
בְּעוֹלָם־הָעֲלִיוֹן מֵהַמָּקוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה שָׁם שִׁמְח - עֵין
לְהֵלֵן בְּהַסְפּוֹר]!

וּבְתוֹךְ כֶּךָ הִבִּיט בְּעֲצָמוּ, וְהִנֵּה הוּא רְחוֹק מְאֹד
מִמָּקוֹם שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה! - וְהָיָה לוֹ 'צֶעַר גָּדוֹל' - כִּי
הָיָה סָבוּר: שִׁיפֹל לְאִיזָה מָקוֹם אַחֵר! [כִּיֵּן שְׁעָלָה
לְמָקוֹם גְּבוּהַ יוֹתֵר, עַל־כֵּן אִם יִפֹּל מֵעֲבוֹדָתוֹ - יִפֹּל
לְמָקוֹם אַחֵר, כִּפִּי שְׁעָלָה וְזָז לְמַעְלָה - עֵין צִיּוֹר
לְהֵלֵן] - וְהָיָה תַּמְיָה גְּדוֹלָה עָלָיו [כְּשִׁירָאוֹ אוֹתוֹ
בְּמָקוֹם אַחֵר - וַיִּגִּידוּ]: "שֶׁנַּעֲלַם פְּתָאם!" [מִמָּקוֹמוֹ
שֶׁהָיָה מִתְחַלָּה] - וְהַצְדִּיק חָפֵץ תָּמִיד לְהִיּוֹת
"הַצְנַע־לְכֶת" [מִיכָה ו, ח]! [עַל־כֵּן אֵינּוּ רוֹצֵה
שִׁירָאוֹ עָלָיו: אֵיךְ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וּמִתְעַלָּה בְּעֲבוֹדָתוֹ]!
[אוֹת ד] וְהַשְׁמָחָה הִתְחִילָה לְפַסֵּק! כִּי הַשְׁמָחָה יֵשׁ
לָהּ גְבוּל, שֶׁמִּתְחַלֶּת עֲצָמָהּ, וּמִסִּימַת עֲצָמָהּ! -

וּכְשֶׁהִתְחִילָה הַשְׁמָחָה לְפַסֵּק, פִּסְקָה 'מְעַט מְעַט',
וְנִשְׁפַּל 'מְעַט מְעַט'! - וּכְשֶׁחָזַר וַיֵּרֵד וְנִשְׁפַּל מִמָּקוֹם
שֶׁפָּרַח לָשָׁם בְּשַׁעַת הַשְׁמָחָה [הַגְּדוֹלָה הַנ"ל], לֹא
חָזַר תְּחִלָּה לְמָקוֹמוֹ הָרֵאשׁוֹן שֶׁפָּרַח מִשָּׁם, כְּדָרְךָ
פְּרִיחָתוֹ! - רַק שִׁירַד מִיַּד לְמַטָּה, מִמָּקוֹם [בְּמָקוֹם]
שֶׁפָּרַח לָשָׁם! - וְעַל־כֵּן הָיָה פְּלִיאָה גְּדוֹלָה: עַל

שֶׁמָּצָא אֶת־עֲצָמוֹ אַחֵר שִׁירַד: לְמַטָּה בְּמָקוֹמוֹ
הָרֵאשׁוֹן?! - וְהָבִין הֵיטֵב! [רְאֵה צִיּוֹר לְהֵלֵן].

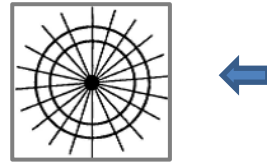
עַד שֶׁחָזַר לְמָקוֹם שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה [בְּשַׁעַת שֶׁהָיָה
בְּעֲצָבוֹת]! - וְהִבִּיט בְּעֲצָמוֹ, וְרָאָה: שֶׁהוּא מִמֶּשׁ
בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה! וְלֹא נִעְתַּק מִמָּקוֹמוֹ כְּלָל!
רַק אֶפְשָׁר כְּחוּט־הַשִּׁעָרָה שְׁאִי־אֶפְשָׁר לְאָדָם
לְשַׁעַר, רַק הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ! - וְהָיָה תַּמְיָה גְּדוֹלָה
בְּעֵינַי הַצְדִּיק: "שֶׁפָּרַח כָּל־כֶּךָ בְּעוֹלָמוֹת, וְיָכֵן
לְמַטָּה' לֹא נִעְתַּק כְּלָל"!

וְהִירָאוּ לוֹ: שֶׁכָּל־כֶּךָ יָקָר בְּעֵינַי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, תְּנוּעָה
וְהַעֲתָקָה קִטְנָה שְׁאָדָם מֵעֲתִיק עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם,
אֶפְלוּ פָחוֹת מְחוּט־הַשִּׁעָרָה! - עַד שֶׁאֵין כְּדָאֵי נִגְד
זֶה כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים עוֹלָמוֹת וּפְרִסָּאוֹת!
[שֶׁלְמַטָּה כְּשֶׁעוֹלֵין לְאִיזָה קִדְשָׁה כְּחוּט־הַשִּׁעָרָה,
הִיא יָקָרָה יוֹתֵר מֵאֲלָפִים וְרַבּוֹת עוֹלָמוֹת לְמַעְלָה
(לְקוּטֵי־הַלְּכוֹת, חוּל־הַמוֹעֵד ד, יג)]. [שֶׁאֵינּוּ כְּדָאֵי
אֲלָפִים וְרַבּוֹת עוֹלָמוֹת, כְּנִגְד חוּט־הַשִּׁעָרָה אַחַת
שֶׁהָאָדָם נִעְתַּק בְּזֶה הָעוֹלָם לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־
יִתְבָּרֵךְ (לְקוּטֵי־הַלְּכוֹת, רֵאשִׁית־הַגִּזְז, ד, א)].

[אוֹת ה] וְלְהָבִין זֶה: כִּי יְדוּעַ: שֶׁהָעוֹלָם הַגְּשָׁמִי הַזֶּה הוּא
רַק נִקְדָּת הַמְּרִכּוֹז בְּתוֹךְ הַגְּלָגְלִים, כְּמִבְּאֵר לְבַעֲלֵי־
תְכוּנָה! [חֻכְמַת אֶסְטְרוֹנוֹמִיָּה, מֵהֵלֵךְ הַשְּׁמֶשׁ
וַיֵּרַח וְכוּכְבָּיִם - עֵין: 'רַמְבַּ"ם' הַלְּכוֹת קִדּוּש־הַחֹדֶשׁ;
'סִפְר־הַבְּרִית'; 'סִפְר־הַתְּכוּנָה' לְרַבֵּי חַיִּים ווִיטְאֵל]
- וּמְכַל־שִׁפְן נִגְד 'עוֹלָמוֹת־עֲלִיוֹנִים', בְּנִדְאֵי אֵינָה
נִחְשָׁבַת כָּל הָאָרֶץ יוֹתֵר מ'נִקְדָּה'!

וידוע: שְׁפָל ה'קוּיִם' שֶׁתִּמְשֹׁךְ מ'נְקֻדַּת הַמְּרֻכָּז', הִנֵּה הֵם אֶצֶל ה'נְקֻדָּה' סְמוּכִים כָּל ה'קוּיִם' זֶה לָזֶה! וְכָל מֵה שֶׁמִּתְרַחֵקִים מֵה'נְקֻדָּה', הֵם מִתְרַחֵקִים זֶה מִזֶּה יוֹתֵר! - וְכֵן כְּשִׁיתְרַחֲקוּ ה'קוּיִם' הַרְבֵּה מְאֹד מֵה'נְקֻדָּה', יִתְרַחֲקוּ גַם־כֵּן ה'קוּיִם' זֶה מִזֶּה מְאֹד! אֲף שְׁלֵמֶטָה אֶצֶל ה'נְקֻדָּה' הֵם סְמוּכִים זֶה לָזֶה! -

כְּזֶה

[רְאֵה הַצִּיּוֹר]:

נִמְצָא: אִם יִשְׁעַר בְּדַעְתּוֹ: 'קוּיִם' נִמְשָׁכִים מֵה'אֶרֶץ־הַתְּחִתּוֹנָה', אֶפְלוּ רַק עַד ה'גְּלִגְלִים' - נִמְצָא: אֶפְלוּ אִם אֵינּוּ הוֹלֵךְ מִמְקוֹמוֹ, רַק כ'מְלֵא־הַחוּט' - אֲף־עַל־פִּי־כֵן: ב'מְקוֹם־הַגְּלִגְלִים', נִתְרַחֵק מִמְקוֹם שֶׁהָיָה נֶגֶד רֵאשׁוֹ תְּחִלָּה, נִתְרַחֵק עִתָּה כְּמֵה וְכְמֵה אֲלָפִים פְּרָסָאוֹת, לְפִי עֵרֶךְ גֹּדֶל ה'גְּלִגְלֵ־הָעֵלְיוֹן' נֶגֶד ה'אֶרֶץ־הַתְּחִתּוֹנָה', כִּידוּעַ! - כִּי שָׁם קְבוּעִים 'כּוֹכְבִים' אֵין מִסְפָּר, וְכָל 'כּוֹכֵב' הוּא בְּעֵרֶךְ גֹּדֶל זֶה הָעוֹלָם, וְיוֹתֵר! [עֵינַי עוֹד ב'לְקוּיֵי־הַלְכוֹת', עֵרוּבֵי־תַחֲמוּמִין ה, כ].

[אוֹת ו] מְכַל־שָׁכֵן וְכַל־שָׁכֵן כְּשִׁישְׁעַר בְּדַעְתּוֹ: ה'קוּיִם' נִמְשָׁכִים עַד 'עוֹלְמוֹת־עֵלְיוֹנִים', אֲשֶׁר כָּל ה'גְּלִגְלִים' נֶגְדָם אֵינָם נִחְשָׁבִים כְּלוּם! - נִמְצָא: שְׂאִין שְׁעוֹר לְה'רְחוּק' שֶׁנִּתְרַחֵק שָׁם ב'עוֹלְמוֹת־עֵלְיוֹנִים', עַל־יְדֵי ה'רְחוּק כְּל־שֶׁהוּא, אֶפְלוּ 'פְּחוֹת־מְחוּט־הַשִּׁיעָרָה' שֶׁנִּתְרַחֵק וְהֵלֶךְ [שֶׁנִּתְעַלָּה מֵעֵלָה מֵעֵלָה] מִמְקוֹם שֶׁהָיָה בַתְּחִלָּה!

כִּי אֲף שֶׁבְּכָאֵן בְּה'אֶרֶץ־הַתְּחִתּוֹנָה', לֹא נִתְרַחֵק וְהֵלֶךְ [לֹא נִתְעַלָּה] רַק 'פְּחוֹת מְחוּט־הַשִּׁיעָרָה'! - שֶׁבְּעֵינָיו לֹא נִתְרַחֵק [לֹא נִתְעַלָּה] כְּלוּם! כִּי זֶה אֵי־אֶפְשָׁר לְשַׁעַר, רַק הַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ! - עַם־כָּל־זֶה: שָׁם ב'עוֹלְמוֹת־עֵלְיוֹנִים', נִתְרַחֵק [נִתְעַלָּה] 'כְּמֵה וְכְמֵה' אֲלָפִים עוֹלְמוֹת וּפְרָסָאוֹת! - מְכַל־שָׁכֵן וְכַל־שָׁכֵן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ פְּרָסָה אוֹ כְּמֵה פְּרָסָאוֹת בְּעִבּוּד־הַשִּׁם! "עֵינַי לֹא רָאִיתָ" וְכוּ' [אֲלֵקִים זוֹלָתָה, יַעֲשֶׂה לְמַחֲכֶה לוֹ] [יִשְׁעִיָּה סד, ג]!

(ב'חִי־מוֹהַר'ן סִימֵן סה, כוֹתֵב מוֹהַר־נ"ת ז"ל: הַמַּעֲשֶׂה מֵעַנְיֵן הַצְּדִיק שֶׁנֶּפֶל פְּעַם־אֶחָד לְעַצְבוֹת גְּדוֹל וְכוּ', שֶׁנִּדְפַס כְּבָר בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁנִּכְתְּבָה כְּפִי מֵה שֶׁשִּׁמְעֵתִי בְּעַצְמִי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ ז"ל בְּעַצְמוֹ. שֶׁמֵּעֵתִי מֵאִישׁ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁאָמַר: "שֶׁהוּא שָׁמַע מֵעֵשֶׂה זֹאת מִפִּי רַבֵּנוּ ז"ל בְּסִגְנוֹן אַחֵר קִצֵּת" - וְגַם בְּסִפּוּר־הַמַּעֲשֶׂה הָיָה קִצֵּת שְׁנוּי וְכוּ': שֶׁהָיָה צְדִיק אֶחָד, גְּדוֹל בְּמַעֲלָה, שֶׁהָיָה מ'מֵאֲרִי־דַחֲשֶׁבְנָא', שֶׁהָיָה מְחַשֵּׁב עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם: "אִם עָשָׂה עִבּוּד־הַשִּׁם בְּשִׁלְמוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם כְּפִי דַרְכּוֹ תָּמִיד!" וְחַשֵּׁב הַדְּבָרִים שֶׁהוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם! וּמְצָא: שֶׁלֹּא יֵצֵא יְדֵי־חוֹבָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם! - כְּגוֹן: שֶׁהָיָה צָרִיךְ לִילֵךְ אָנָּה וְאָנָּה בַתּוֹךְ הַבַּיִת כֶּף וְכֶף פְּעָמִים כְּפִי מֵה שֶׁהָיָה צָרִיךְ כְּפִי הַשְּׂגָתוֹ הַגְּבוּהָ! - וּבְאוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא הֵלֶךְ כְּל־כֶּף בְּבַיִת כְּרֵאוּי לוֹ! - וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְּל בְּדַעְתּוֹ מְאֹד! -

עד שלא היה אפשר לו להחיות את עצמו! - עד שהחיה עצמו במה שזכה "שלא עשני גוי"!
ומזה הענין תבין: מעלת הפלגת אותו הצדיק, כמה היה גדול במעלתו - שהיה לו עבודה גבוהה במה שהלך אנה ואנה בתוך הבית! - עד שעלידי שמעט לפי דעתו בעבודה זאת, הצטער כל-כף, עד שכמעט לא היה יכול להחיות את עצמו, לולא שהזכיר את עצמו "שלא עשני גוי" - ראה והבן והבט עבודת הצדיקים וצערם על מעוטם בעבודתם, עד היכן עד היכן מגיע! - אשרי להם).

(ב'לקוטייהלכות', פסח ט, טו: עקר ה'נפילה' מחמת גדלות' - שאין נאה וראוי לו לעבד עבודה ויגיעה הזאת, ועדין לא פעל כלום! - אבל החפץ באמת אומר בלבו: בשביל נקדה אחת של התנוצצות אלקות אחד, כדאי כל היגיעה בכפלי-כפלים! - וכמו הצדיק ששמח את עצמו על-ידי "שלא עשני גוי").

ו - שני מיני פלטין

[אות א] דע: שיש שני מיני פלטין! - ושני הפלטין דומין זה לזה, באחד דר בו מלך, ובהשני דר עבד! ובודאי באמת: הוא חלוק גדול בין הפלטין של מלך, לפלטין של עבד! רק אף-על-פי-כן אפשר לטעות ביניהם!

פי יש 'קשר' שמתקשרין הרבה נפשות, עד שנעשה מהם 'בית' ו'פלטין'! - כי מתקשרין אחד באחד, ואחד באחד - עד שנעשה מהם 'יסוד' - ואחר-כך נעשה

'אהל'! - עד שנבנה מהם 'בית' ו'מדור'! - וזה ה'מדור', הוא 'מדור לאמת'! - וכשצריכין לבקש 'אמת', מוצאין שם באותו ה'מדור'! - הינו: בתוך הקשר של הנפשות הנ'ל, שמהם נעשה 'מדור להאמת', כנ"ל!
ועל-פן צוטה התורה (שמות כג, ב): "אחרי רבים להטות", כי מאחר שרבים נתקשרו כאחד, בודאי שם ה'אמת', כנ"ל! - וזה בחינת (בראשית מו, כז): "כל הנפש הבאה לבית יעקב", הינו: שמה'נפשות' נעשה 'בית יעקב'! - הינו: 'בית מדור', להאמת, שהוא בחינת 'יעקב', כמו שכתוב (מ"כ כ): "תתן אמת ליעקב".

[אות ב] אבל דע: שיש פנגד זה 'קשר של רשעים', שמתקשרין יחד הרבה נפשות של רשעים, ונעשה מהם 'בית' ו'מדור' ל'שקר'. ועל זה הזהיר הנביא (ישעיה ח, יב): "לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר", כי 'קשר רשעים אינו מן המנגן' (סנהדרין כו). ועל זה כתיב (שמות כג, ב): "לא תהיה אחרי רבים לרעת".

[אות ג] והנה: בין 'שני הבתים' הנ"ל אפשר לטעות. הינו: בין ה'אמת' וה'שקר'! כי ה'שקר' מדמה עצמו לה'אמת', כי גם שם יש 'קשר' מ'נפשות רבים', ואפשר לאדם לטעות, ואינו יודע היכן האמת, ולהיכן יקרב עצמו! - ודע: שעל-ידי 'מצות פדיון שבויים', זוכה להבין בין 'שני הבתים' הנ"ל, בין 'אמת' ל'שקר', בין 'מלך' ל'עבד'. כי ה'שקר' הוא בחינת 'עבד', בחינת 'ארור', בחינת (בראשית ט, כה): "ארור כנען עבד עבדים" וכו'.

ז - שְׁנֵי שִׁכְלִיּוֹת

וְדַע: שְׁיֵשׁ 'שְׁנֵי שִׁכְלִיּוֹת'! - וְהֵם בְּחִינַת 'אַחֹר' וְקָדָם!
(עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן ח"א כא). הֵינּוּ: שְׁיֵשׁ 'שִׁכְל'
שְׁמַגִיעַ לְאָדָם לְפִי ה'זְמַן', וְכָל מַה שְׁנִזְקֵן וּבֹא בְיָמִים
יֹתֵר, הוּא יוֹדֵעַ יוֹתֵר, בְּבְחִינַת (אִיּוֹב לֵב, ז): "יָמִים
יִדְבְּרוּ". וְזֶה ה'שִׁכְל' הוּא בְּחִינַת 'אַחֹר', שְׁבֹא ב'אַחֹר-
הַזְמַן', כִּי לְזֶה ה'שִׁכְל' צָרִיךְ זְמַן'.

אַבְל יֵשׁ 'שִׁכְל' שְׁבֹא לְאָדָם בְּשִׁפְעַ גְּדוּל, בְּמַהֲירוֹת גְּדוּל,
בְּפָחוֹת מְרַגֵּעַ - כִּי הוּא 'לְמַעַלְהֵ-מֵהַזְמַן', וְאֵין צָרִיךְ
שׁוּם זְמַן לְזֶה ה'שִׁכְל'. וְזֶה ה'שִׁכְל' הוּא בְּחִינַת 'פְּנִים'
- וְהוּא בְּחִינַת 'עֵקֶב', בְּחִינַת 'אַמֶּת', בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים
כד, ו): "מִבְּקִשֵּׁי פָּנָיִךְ יַעֲקֹב סִלָּה".

ח - סִגְלָה לְ'פֶאקוֹן' (רְפוּאָה לְ'מַחְלַת

אַבְעָבוּעוֹת שְׁחוּרוֹת)

אַחַר שֶׁבַת פְּרִשְׁת וַיְחִי אָמֵר [רַבְּנּוּ ז"ל]: ב'שִׁלְש־סַעֲדוֹת'
זֶה נוֹדֵעַ לִי סִגְלָה לְ'פֶאקוֹן' [רְפוּאָה לְ'מַחְלַת
'אַבְעָבוּעוֹת שְׁחוּרוֹת' - שְׁהִיָּה מְסַכְּנַת מְאֹד, וְאֵינוֹ
מְצוּי כְּהַיּוֹם בְּרוּךְ-הַשֵּׁם! - וְזֶה אֵינוֹ מַחְלַת 'אַבְעָבוּעוֹת
רוּח' שְׁיֵשׁ בְּזַמְנֵינוּ].

לְקַח 'קְרִייד' [נֶתֶר - סִבּוֹן אֲדָמָה רַפָּה]! - וְשִׁלְשׁ פְּעָמִים
כְּמוֹ מִשְׁקָל ה'קְרִייד', יִקַּח 'זִיף' [בוּרִית - סִבּוֹן
צְמָחִים וּפְרָחִים]! [נֶתֶר וּבוּרִית" - שֶׁבַת פ"ט מ"ה] -
וַיַּעֲשֶׂה מְשִׁנְיָהֶם, 'מְרַחֵץ' לְרַחֵץ הַתֵּינּוֹק (שְׁקוּרִין
'בָּאֵד')! - וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּכַף וּמְיָד כְּשֶׁמִּתְחִיל הַתֵּינּוֹק
לְהִתְחַמֵּם וּלְבַעַר עַל-זֶה! - וַיּוֹעִיל בְּעִזְרַת-הַשֵּׁם אִם
אֵין הַגְּזֵרָה חֲזָקָה! אַבְל אִם הַגְּזֵרָה חֲזָקָה חֲסִיּוֹשְׁלוֹם,
לֹא יוֹעִיל!

וְאָמַר: פִּי 'חֲלֵי הַפֶּאקִינ', נַעֲשֶׂה מ'חֲטָא-הָעֶגְל'! - וּבְעֵינַיִן
הַזֶּה קָשָׁה: הֲלֹא גַם אֲצַל אַמוֹת-הָעוֹלָם יֵשׁ חֲלֵי זֶה?! -
אַף אֵיתָא בַּמְדָּרֶשׁ (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה פַח, א): "שְׁאֲמוֹת-
הָעוֹלָם הָיוּ רְאוּיִים שְׁלֹא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם חֲלֵי. (מֵאַחַר
שְׁנַתָּן לְחֻלְקָם הָעוֹלָם-הַזֶּה)! אַף כְּדֵי שְׁלֹא יִהְיוּ מוֹנִין
וּמִתְגָּרִין בְּיִשְׂרָאֵל [עַל-שֵׁם (תְּהִלִּים לט, ט): "חֲרַפְתָּ
נָבֵל אֶל תְּשִׁימֵנִי"], נִתַּן לָהֶם כָּל הַחֻלָּאִים שְׁיֵשׁ
לְיִשְׂרָאֵל!

וּכְמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק [הַנ"ל]: "חֲרַפְתָּ נָבֵל אֶל
תְּשִׁימֵנִי" - "הֲבֵיא גַם עָלָיו נִגְעִים וּמְכַאֲבוֹת, כְּדֵי שְׁלֹא
יִכָּל לֹמַר לִי אַתֶּם לוֹקִים וְאֵנּוּ אֵין אֵנּוּ לוֹקִים!" -
וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת גְּרָמָה, לְהַבִּיא יְסוּרֵי חֻלָּאִים עַל
הָאֲמוֹת.

וְגַם לְכַאוּרָה קָשָׁה: הֲלֹא גַם קָדָם 'חֲטָא-הָעֶגְל', בְּנִדְאֵי הָיָה
חֲלֵי זֶה?! - אַף קָדָם, לֹא הָיָה חֲלֵי קָשָׁה, רַק שְׁהָיוּ
ה'פֶּאקִינ', מִחֲמַת הַדְּמִים שֶׁהִתִּינּוֹק יוֹנֵק בְּמַעֵי אִמּוֹ,
כְּיָדוּעַ לְחַכְמֵי הָרוּפְאִים. אַבְל לֹא הָיָה חֲלֵי קָשָׁה
שְׁיֵהָא מְסַכְּן לְמוֹת חֲסִיּוֹשְׁלוֹם, כְּמוֹ עַכְשָׁו. וְזֶה נַעֲשֶׂה
מִחֲטָא הַנ"ל!

גַּם גְּרַמְזוּ קָצַת בְּיִרְמְיָה (ב, כב) נִזְפָּרִים כָּלָם בְּפֶסוּק אַחַד:
"גַּם כִּי תִכְבְּסִי בַנֶּתֶר, וְתִרְבִּי לָךְ בּוּרִית, נִכְתָּם עוֹנֶה
לְפָנָיִם". פְּרוּשׁ רַש"י: "עוֹנֶה: עַל עוֹוֹן הָעֶגְל. נֶתֶר:
פְּרוּשׁ בְּלַע"ז: 'קְרִייד'. בּוּרִית: 'זִיף'. (נִמְצָא" שְׁמַרְמֹז
כָּאן 'סוּד הַסִּגְלָה' הַנ"ל הֵבֵא מ'חֲטָא-הָעֶגְל'. דֵּהֵינּוּ:
לְכַבֵּס ב'נֶתֶר' שֶׁהוּא 'קְרִייד', וּלְהַרְבוֹת 'בוּרִית' שֶׁהוּא
'זִיף'. וְהֵבֵן נִפְלְאוֹת.

ט - מימי ילדותו

מימי ילדותו: פעם אחת באו אליו עם פדיון להתפלל על ילדה, "שָׂרָה אֶסְתֵּר בֵּת יְהוּדִית", ואמר: "שתמות!" - וכן הוה. ואמר: שידע זאת מהתורה הקדושה. שראה אז פסוק (שמות ז, כא): "והדגה אשר ביאר מתה ויבאש".

ובאלו התבות "מתה" ו"יבאש" נתגלה לו זאת. "מת" ו"יבאש" ראשי תבות: שָׂרָה אֶסְתֵּר בֵּת יְהוּדִית. וי, מתה. השם ישמרנו.

י - הזהיר לאנשיו

הזהיר לאנשיו: "שכשיקרה להם מקרה בלתי טהור חסושלום, שילכו תקף ומיד למקוה לטבל. פי על ידי המקרה חסושלום, נעשה מה שניעשה. עליכן טוב מאד: שקדם שמתחיל להעשות מזה איזה דבר, חסושלום, שיקדים עצמו האדם ויטבל ויטהר עצמו!

והזהיר מאד: "לבל יתפחד האדם מזה כלל!" - כי הפחד והדאגות והמרה שחורות בענין זה, מזיק מאד מאד. בפרט אחר שגלה אלו העשרה קפיטל תהלים המסגלים לתקון חטא זה. והם: ט"ז. ל"ב. מ"א. מ"ב. נ"ט. ע"ז. צ'. ק"ה. קל"ז. ק"ן. כמבאר בספרים הנדפסים כבר. אז אמר: שמי שיזכה לקיים זאת, לומר אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל באותו היום שיקרה לו חסושלום, אזי בודאי יתקן חטאו. ושוב אל ידאג כלל.

גם היה מתלוצץ מאלו החסידים והיראים: שכשמגיע להם 'איזה הרהור', אזי הם מתפחדים: שלא יבואו

לידי מקרה! - ומחמת זה הם רגילים בהתר, מחמת פחד שלא יבואו לידי מקרה. והוא זכרוננו לברכה היה מתלוצץ מזה. ועקר פונתו היה: שהאדם צריך לבל ללהתפחד ולהתירא כלל מדברים כאלו, ולבלי לחשב מחשבות כלל בענין זה! - רק יהיה כגבור חיל לעמד כנגד תאותו, ויסיח דעתו מזה לגמרי, ואל יתפחד כלל. והשם הטוב בעיניו יעשה עמו מה שהוא יתברך חפץ.

ורמז בדבריו: שזה בחינת פגם של דוד המלך עליו השלום, בבית שבע וכו'! ולא באר הדבר היטב. ומאד מאד צריכין להתחזק בשמחה תמיד. ואל יפל בדעתו כלל משום דבר שבעולם, אף אם יעבר עליו מה. ואם יהיה חזק בדעתו ולא יתפחד כלל, ולא יחשב מחשבות כלל (שקורין: 'איבערטרראכטן), וילך בתמו בשמחה, יזכה לסוף לעבר על הכל בשלום. ודברים כאלו אי-אפשר לבאר בכתיב. וערום יבין לאשורו.

יא - בן-מלך שנתרחק מאביו

עוד מה שספר ב'שבת-חנכה', ונשפח: מ"בן-מלך שנתרחק מאביו וכו', והיה מתגעגע מאד וכו' וכו'! - והגיע לו כתב מאביו, והיה משתעשע בו מאד מאד. והיה מתגעגע עדין מאד. והיה מתגעגע על כל פנים שיושיט לו יד. ואם היה מושיט לו יד, היה מחבקה ומנשקה. אחר-כך ישב עצמו: "הלא זה הכתב הוא כתב יד המלך בעצמו, ואם-כן הוא יד המלך וכו' וכו'". (פל זה לא נכתב פראוי פי נשפח פי לא נכתב בזמנו).

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס אעשיות

מבחן בסיפורי מעשיות

מהשיחות שאחר סיפורי מעשיות - (2)

- ט. מי דר בשני מיני פלטיין?
 בשניהם דר מלך
 בשניהם דר עבדים
 באחד דר מלך ובאחד דר עבד
- י. יש חילוק בין שני הפלטיין?
 שני הפלטיין דומין זה לזה
 באמת יש חילוק גדול בין שני הפלטיין
 שתי התשובות נכונות
- יא. מה אומר רבינו, ע"י מה זוכה להבין ההבדל שיש בין שני הבתים?
 ע"י מצות ציצית
 ע"י מצות תפילין
 ע"י מצות פדיון שבויים
- יב. מה אומר רבינו שהסגולה לפאקין?
 יקח קרייד (נתר) וג' פעמים כפול מזה יקח זייף (סבון) ויעשה מזה מרחץ לתינוק
 יקח זייף (סבון) וג' פעמים כפול מזה יקח קרייד (נתר) ויעשה מזה מרחץ לתינוק
 יקח זייף (סבון) וב' פעמים כפול מזה יקח קרייד (נתר) ויעשה מזה מרחץ לתינוק
- יג. מה אמר רבינו ממה מגיע החולי הפאקין עד כדי סכנת נפשות?
 ממזג אויר לא טוב
 ממיעוט שינה
 מחטא העגל
- יד. מה הם עשרה קאפיטלאך תהילים שנקראים "תיקון הכללי"?
 ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ.
 י"ג, ל"ב, מ"א, נ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ.
 ט"ז, כ"ג, ל"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ.
- טו. למה הסיפור שרבינו סיפר בשבת חנוכה לא נכתב כראוי?
 כי רבינו סיפר אותו רק ברמזים
 כי לא נכתב בזמנו
 כי נכתב בזמנו לא ברור
- טז. מה אפשר ללמוד מהחלק שכן נכתב?
 עד היכן יכולים להחיות את עצמו עם ספר (כתב של המלך)

- א. מה נפל על הצדיק?
 עצבות
 כבידות
 עצבות וכבידות גדול
- ב. מדוע לא היה אפשר לצדיק לשמח עצמו בשום דבר?
 כי בכל דבר שרצה לשמח מצא הבעל דבר בתוכו עצבות
 כי בכל דבר שרצה לשמח מצא הבעל דבר בתוכו גאוון
 כי בכל דבר שרצה לשמח מצא הבעל דבר שקר
- ג. באיזה דבר שימח את עצמו הצדיק בסוף, שלא הצליח הבעל דבר להחלישו מזה?
 במצוה גדולה שעשה
 בהרבה שעות של לימוד
 בשמחת "שלא עשני גוי"
- ד. לאיזה שמחה הגיע הצדיק בסוף?
 לשמחה של חתונה
 לשמחה שהיה למשה רבינו בעת מתן תורה
 לשמחה שהיה למשה רבינו בעת שעלה לקבל הלוחות
- ה. כמה התרחק הצדיק בעולמות העליונים ממקומו שהיה שם בתחילה?
 כחוט השערה
 לא נתרחק כלל
 כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות
- ו. האם הצדיק ירד באותו דרך שעלה או בדרך אחר?
 באותו דרך שעלה
 בדרך אחר
 רבינו לא דיבר מזה
- ז. להיכן הגיע הצדיק כשחזר וירד?
 למקומו הראשון שהיה בתחילה
 כחוט השערה ליד מקומו הראשון שא"א לאדם לשער
 רחוק מאוד ממקומו הראשון
- ח. מה אמר רבינו שהראו לו בזה?
 שצדיק יכול להגיע לעולמות עליונים כ"כ
 שיקר מאוד כל תנועה קטנה שאדם מעתיק עצמו בזה העולם
 שיקר מאוד כשצדיק פורח בעולמות עליונים

ברוך הנותן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה - בהצלחה גדולה

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה ניתן לחייג לקו דעם רבינס אור 02-534-5040 - או לשלוח לפקס: 15326519611,

או ל: m025345040@gmail.com פאר אידיש רופט 02-5-3333-72